

Nr 58

Utlåtande i anledning av väckt motion om skyndsam översyn av gällande föreskrifter angående pensionering av viss arbetspersonal.

(5:e avd.)

I en inom andra kammaren av herr *Jacobson* i *Vilhelmina* väckt motion (II: 67) har hemställts, att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte an hålla om en skyndsam översyn av nu gällande föreskrifter angående pensionering av viss arbetspersonal, varvid i motionen anmärkta förhållanden borde bli beaktade.

Beträffande motiveringen för ifrågavarande förslag får utskottet hänvisa till motionen.

Över förevarande motion har, efter därom i vederbörlig ordning gjord framställning, utlåtanden avgivits av *domänstyrelsen* och *statskontoret*, varjämte *svenska skogs- och flottningsarbetareförbundet* beretts tillfälle att yttra sig i ärendet.

Domänstyrelsen har erinrat om vissa av styrelsen tidigare avgivna yttranden i arbetarpensionsfrågan och har därefter anfört följande.

Det synes styrelsen angeläget framhålla, att avflyttning vid pensionering på grund av föreskriften om »anställningens upphörande» påfordras endast i fråga om arrendatorer av nuvarande eller blivande kronotorp enligt 1943 års regel (endast i norra Sverige), arrendatorer av skogsjordbruk (huvudsakligen i södra Sverige) samt innehavare av sådan hyreslägenhet, för vars besittande överenskommit om viss arbetsgaranti och -skyldighet. Frågan om avflyttning är sålunda endast aktuell i de fall upplåtelsen är direkt sammankopplad med ett arbetsavtal mellan arrendatorn eller lägenhetsinnehavaren och domänverket.

Motionärens hemställan om en skyndsam översyn av nu gällande föreskrifter angående pensionering av viss arbetspersonal kan styrelsen icke biträda, enär en dylik översyn enligt styrelsens uppfattning faller inom ramen för den nu aktuella frågan om en allmän tjänstepensionering.

Styrelsen avstyrker bifall till motionen.

Statskontoret har erinrat om att ifrågavarande spørsmål tidigare varit föremål för behandling utan att föranleda någon riksdagens åtgärd samt ansett att ej heller den nu föreliggande motionen borde föranleda någon åtgärd.

Svenska skogs- och flottningsarbetareförbundet har anfört följande.

Enligt vad förbundet erfarit synes tillämpningen av Kungl. Maj:ts kungörelse nr 490/1947 med avseende på arrendatorer av kronan tillhöriga odlingslägenheter, kolonat och torp vara sådan, att det av motionären berörda förhållandet att ett kvarblivande på lägenheten lägger hinder i vägen för

uppbärande av pension oaktat uppfylld kvalifikation i övrigt gäller endast innehavare av s. k. kronotorp 43. Även beträffande denna kategori söker Domänstyrelsen i möjligaste mån ordna bostadsfrågan, exempelvis genom byggande av pensionärshem i samverkan med berörda kommuner eller genom att ordna födorådsutrymmen i anslutning till kronotorpet. Då ifrågasvarande kronotorp närmast ha karaktären av tjänstebostäder för vars tillkomst behovet av arbetskraft till Domänverkets skogar varit grundläggande, synes åtgärder som kunde få till följd att de i ökad omfattning toges i anspråk som bostäder för pensionärer ej böra ifrågakomma.

Den erfarenhet förbundet under sin verksamhet förvärvat rörande handläggningen av pensionsärenden hos Domänverket ger ej heller stöd för den uppfattningen att Kungl. Maj:ts kungörelse 490/1947 erhållit en sådan utformning, att den lägger hinder i vägen för en human och ändamålsenlig tillämpning.

Utskottet. I förevarande motion hemställes att riksdagen måtte hos Kungl. Maj:t anhålla om en skyndsam översyn av nu gällande föreskrifter angående pensionering av viss arbetspersonal. Ifrågasvarande yrkande — som framstälts även i tidigare sammanhang — avser närmast 1947 års kungörelse (nr 490) med föreskrifter angående pensionering av viss arbetarpersonal i statens tjänst, och anledningen till yrkandet är inom domänverket tillämpad praxis beträffande förutsättningarna för pensionering av arrendatorer av kronan tillhöriga odlingslägenheter, kolonat och torp.

Av domänstyrelsens över den föreliggande motionen avgivna yttrande framgår, att avflyttning från kronolägenhet i samband med pensionering numera påfordras endast i fråga om vissa särskilt angivna grupper av arrendatorer och lägenhetsinnehavare samt att frågan om avflyttning endast är aktuell i de fall upplåtelsen är direkt sammankopplad med ett arbetsavtal mellan arrendatorn eller lägenhetsinnehavaren och domänverket. Detta innebär, enligt vad av handlingarna framgår, en viss ändring av domänstyrelsens tidigare praxis på förevarande område. Då härigenom syftet med det föreliggande motionsyrkandet torde vara i huvudsak tillgodosett inom ramen för gällande föreskrifter i pensionshänseende och då frågan om en ändring av dessa föreskrifter inte lämpligen bör upptagas i förevarande sammanhang, anser utskottet — med beaktande jämväl av vad svenska skogs- och flottningsarbetareförbundet i ärendet anfört — att den förevarande motionen inte bör föranleda någon riksdagens åtgärd.

Åberopande det anförda hemställer utskottet,

att motionen II: 67 icke må föranleda någon riksdagens åtgärd.

Stockholm den 26 mars 1957

På statsutskottets vägnar:

MARTIN SKOGLUND

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet ha närvarit

från f ö r s t a kammaren: herrar Gustaf Karlsson, Ohlon, Näsström, Boman, Hesselbom, fröken Andersson, herrar Gustaf Andersson, Einar Persson, Sundelin, Birger Andersson, Thun, Pålsson, Rikard Svensson, Nils Theodor Larsson och Mårtensson; samt

från a n d r a kammaren: herrar Skoglund i Doverstorp, Åkerström, Petterson i Degerfors, Ståhl, Persson i Växjö, Rubbestad, Gustafsson i Stockholm, Nilsson i Göingegården, Karlsson i Olofström, fru Wallin, herrar Gerhard Nilsson i Gävle, Arvidson, Nelander, Helén och fröken Liljedahl.